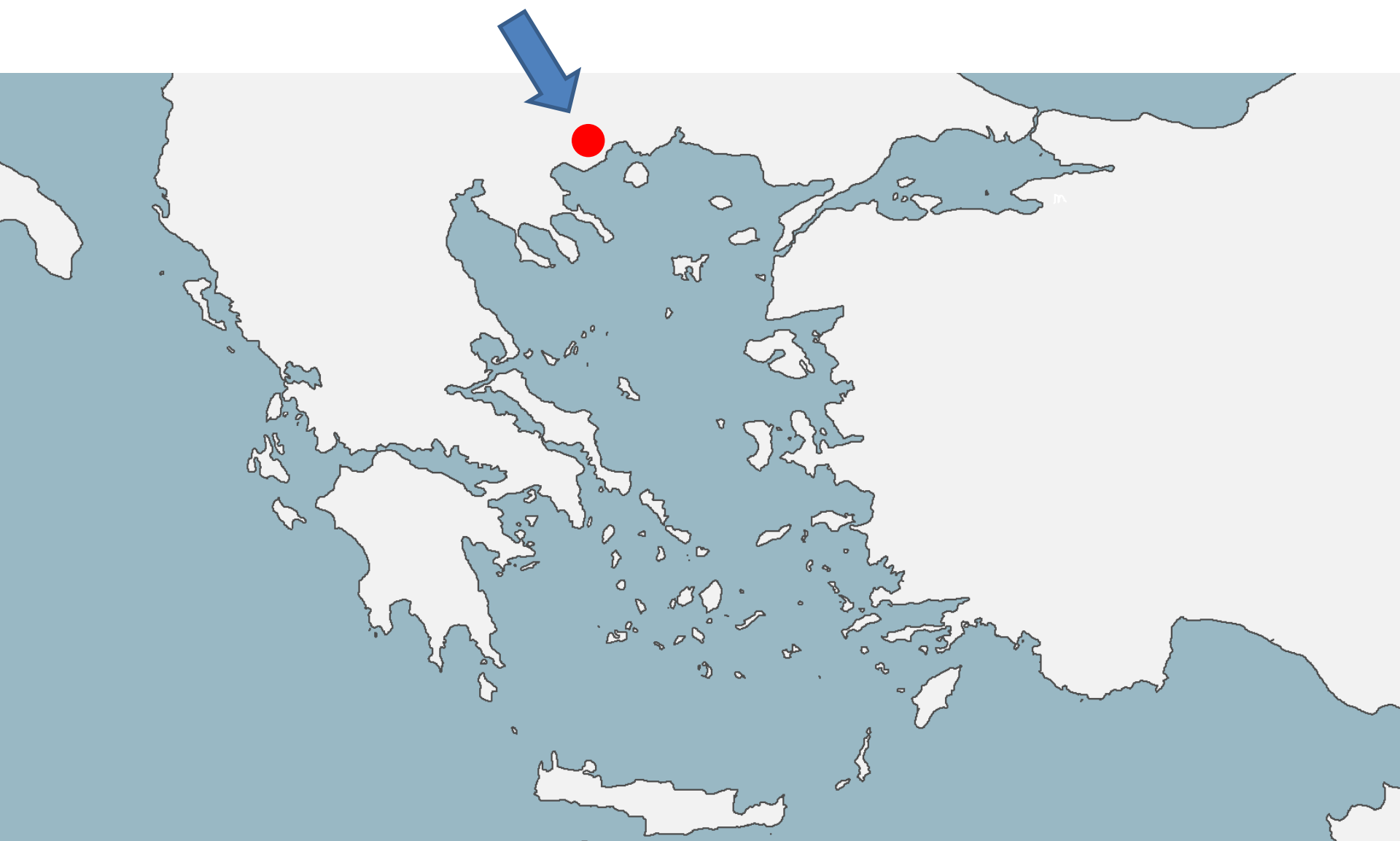

18 oktober 2020
Rotterdam

tijd: rond 50 AD

plaats: Filippi

de 'setup'

- Paulus is (o.a.) met zijn medewerker Silas in Filippi gearriveerd en ontmoet daar ene Lydia, van wie de de Heer het hart opent;

de 'setup'

- Paulus is (o.a.) met zijn medewerker Silas in Filippi gearriveerd en ontmoet daar ene Lydia, van wie de de Heer het hart opent;
- Paulus komt vervolgens een meisje tegen met een 'waarzeggende' geest, die veel geld voor haar bazen oplevert. Zij schreeuwt vele dagen Paulus achterna.

de 'setup'

- Paulus is (o.a.) met zijn medewerker Silas in Filippi gearriveerd en ontmoet daar ene Lydia, van wie de de Heer het hart opent;
- Paulus komt vervolgens een meisje tegen met een 'waarzeggende' geest, die veel geld voor haar bazen oplevert. Zij schreeuwt vele dagen Paulus achterna.
- Als Paulus dit helemaal zat wordt, gelast hij met succes de geest uit te gaan. Maar haar bazen grijpen Paulus (> zien inkomstenbron verdampen) en brengen hem voor het stadsbestuur met een valse aanklacht...

Handelingen 16

22 Ook schoolden de schare
tegen hen samen
en de officiëren scheurden hen
de bovenkleren af
en bevalen hen te geselen,

Gr. STRATEGOS

- de bestuurders luisteren naar 'het volk'

ΚΑΙ	ΣΥΝΕΠΕΣΤΗ	Ο	ΟΧΛΟΣ	ΚΑΤ	ΑΥΤΩΝ	ΚΑΙ	ΟΙ	ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ
en	-(hij)-schoolde-samen	de	verzamelde-mensenmassa	tegen	hen	en	de	officiëren
Ook	scho	XXXXXX		tegen	hen	en	de	hoofdliden

ΠΕΡΙΡΗΣΑΝΤΕΣ	ΑΥΤΩΝ	ΤΑ	ΙΜΑΤΙΑ	ΕΚΕΛΕΥΟΝ	ΠΑΒΔΙΖΕΙΝ
-af-scheurende	van-hen	de	bovenkleding	-(zij)-bevalen	met-de-roede-te-slaan
scheurden... ..van het lijf	hun	de	kleren	en lieten	hen met de roede geselen

Handelingen 16

22 Ook schoolden de schare
tegen hen samen
en de officieren scheurden hen
de bovenkleren af
en bevalen hen te geselen,

Paulus was daarin 'ervaringsdeskundige'
2Kor.11:24,25

ΚΑΙ	ΣΥΝΕΠΕΣΤΗ	Ο	ΟΧΛΟΣ	ΚΑΤ	ΑΥΤΩΝ	ΚΑΙ	ΟΙ	ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ
en	-(hij)-schoolde-samen	de	verzamelde-mensenmassa	tegen	hen	en	de	officieren
Ook	scho	XXXXXX		tegen	hen	en	de	hoofdliden

ΠΕΡΙΡΗΣΑΝΤΕΣ	ΑΥΤΩΝ	ΤΑ	ΙΜΑΤΙΑ	ΕΚΕΛΕΥΟΝ	ΠΑΒΔΙΖΕΙΝ
-af-scheurende	van-hen	de	bovenkleding	-(zij)-bevalen	met-de-roede-te-slaan
scheurden... ..van het lijf	hun	de	kleren	en lieten	hen met de roede geselen

Handelingen 16

²³ en na hen vele slagen
te hebben toegebracht
wierpen zij hen de cel
met bevel aan de gevangenenbewaarder
hen verzekerd te bewaren.

zonder vorm van proces,
tegen (NB!) Romeinse burgers
1Thes.2:2: "mishandeling en smaad"

ΠΟΛΛΑΣ	ΤΕ	ΕΠΙΘΕΝΤΕΣ	ΑΥΤΟΙΣ	ΠΛΗΓΑΣ	ΕΒΑΛΟΝ	ΕΙΣ	ΦΥΛΑΚΗΝ
vele	bovendien	op-plaatsende	op-hen	slagen	zij-wierpen	tot-in	cel
vele	en	na... ..gegeven te hebben	hun	slagen	wierpen zij hen	in	de gevangenis

ΠΑΡΑΓΓΕΙΛΑΝΤΕΣ	ΤΩ	ΔΕΣΜΟΦΥΛΑΚΙ	ΑΣΦΑΛΩΣ	ΤΗΡΕΙΝ	ΑΥΤΟΥΣ
opdracht-gevende	aan-de	gevangenenbewaarder	op-verzekerde-wijze	te-bewaren	hen
met bevel	aan de	bewaarder	zorgvuldig	te bewaken	hen

Handelingen 16

24 Deze opdracht ontvangend,
wierp hij hen in de binnenste cel
en hun voeten verzekerde hij in het blok.

ΟC	ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΝ	ΤΟΙΔΥΤΗΝ	ΛΑΒΩΝ		ΕΒΑΛΕΝ	ΑΥΤΟΥC	ΕΙC	ΤΗΝ
die	opdracht	zulke	in-ontvangst-nemende		-(hij)-werpt	hen	tot-in	de
deze	een bevel	zulk	Daar... ..ontvangen had		zette hij	hen	in	de

ΕCΩΤΕΡΑΝ	ΦΥΛΑΚΗΝ	ΚΑΙ	ΤΟΥC	ΠΟΔΑC	ΗCΦΑΛΙCΑΤΟ	ΑΥΤΩΝ	ΕΙC	ΤΟ	ΞΥΛΟΝ
binnenste	cel	en	de	voeten	-(het)-wordt-verzekerd~	van-hen	tot-in	het	blok
binnenste	kerker	en	_	voeten	sloot... ..zorgvuldig	hun	in	het	blok

Handelingen 16

25 Omstreeks de middernacht nu baden Paulus en Silas, de God lofzingend. En de gevangenen luisterden naar hen.

1. aardedonker
2. opgesloten
3. vastzittend
4. gepijnigd
5. gesmaad
6. onrecht aangedaan

ΚΑΤΑ	ΔΕ	ΤΟ	ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΝ	ΠΑΥΛΟΣ	ΚΑΙ	ΣΙΛΑΣ
in-overeenstemming-met	echter	de	middernacht	Paulus	en	Silas
omstreeks	Maar	_	middernacht	Paulus	en	Silas

ΠΡΟΕΥΧΟΜΕΝΟΙ	ΥΜΝΟΥΝ	ΤΟΝ	ΘΕΟΝ
!biddende~	~(zij)-zongen-lof	de	God
baden	en zongen... ..lof	_	Gods

Handelingen 16

25 Omstreeks de middernacht nu baden Paulus en Silas, de God lofzingend. En de gevangenen luisterden naar hen.

*die alles plaatst!
geen klaagzang maar een lofzang!*

ΚΑΤΑ	ΔΕ	ΤΟ	ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΟΝ	ΠΑΥΛΟΣ	ΚΑΙ	ΣΙΛΑΣ
in-overeenstemming-met	echter	de	middernacht	Paulus	en	Silas
omstreeks	Maar	_	middernacht	Paulus	en	Silas

ΠΡΟΕΥΧΟΜΕΝΟΙ	ΥΜΝΟΥΝ	ΤΟΝ	ΘΕΟΝ
!biddende~	-(zij)-zongen-lof	de	God
baden	en zongen... ..lof	_	Gods

Handelingen 16

25 Omstreeks de middernacht nu baden Paulus en Silas, de God lofzingend. En de gevangenen luisterden naar hen.

dit 'huis' - type van de ekklesia in onze dagen

- in een duistere wereld;*
- vol onrecht*
- buiten de maatschappij - niet in tel*
- maar met een 'klinkende' boodschap...*
- ... uit de mond van Paulus*
- over "de GOD"*

ΕΠΗΚΡΩΝΤΟ	ΔΕ	ΑΥΤΩΝ	ΟΙ	ΔΕΚΜΙΟΙ
~(zij)-luisterden-naar~	echter	hen	de	gevangenen
luisterden	en	naar hen	de	gevangenen

Handelingen 16

26 Plotseling echter

geschiedde er een grote aardbeving
zodat de fundamenten van de gevangenis
werden geschud...

ΑΦΝΩ	ΔΕ	ΣΕΙΣΜΟΣ	ΕΓΕΝΕΤΟ	ΜΕΓΑΣ	ΩΣΤΕ	ΣΑΛΕΥΘΗΝΑΙ	ΤΑ
ineens	echter	aardbeving	~(hij)-werd~	grote	zodat	~geschud-woorden	de
plotseling	Doch	een... ..aardbeving	kwam er	zware	zodat	schudden	de

---

ΘΕΜΕΛΙΑ	ΤΟΥ	ΔΕΣΜΩΤΗΡΙΟΥ
fundamenten	van-de	gevangenis
grondvesten	der	gevangenis

Handelingen 16

26 ... en ogenblikkelijk
werden alle deuren geopend
en de boeien van allen raakten los.

ΗΝΕΩΧΘΗΣΑΝ	ΔΕ	ΠΑΡΑΧΡΗΜΑ	ΔΙ	ΘΥΡΑΙ	ΠΑΣΑΙ	ΚΑΙ	ΠΑΝΤΩΝ	ΤΑ
~(zij)-werden-geopend	echter	ogenblikkelijk	de	deuren	alle	en	van-allen	de
gingen... ..open	en	terstond	_	deuren	alle	en	van allen	de

ΔΕΣΜΑ	ΑΝΕΘΗ
boeien	~(het)-werd-losgelaten
boeien	raakten los

Handelingen 16

27 De gevangengebewaarder
werd uit de slaap opgeschrikt
en nam de geopende deuren
van de cel waar,
trok het zwaard...

ΕΣΥΠΝΟC	ΔΕ	ΓΕΝΟΜΕΝΟC	Ο	ΔΕCΜΟΦΥΛΑC	ΚΑΙ	ΙΔΩΝ
uit-de-slaap-gehaald	echter	wordende~	de	gevangengebewaarder	en	waarnemende
uit zijn slaap	En	opgeschrikt	de	bewaarder	_	zag

ΔΑΝΕΩΓΜΕΝΑC	ΤΑC	ΘΥΡΑC	ΤΗC	ΦΥΛΑΚΗC	CΤΑCΑΜΕΝΟC	[ΤΗΝ]	ΜΑΧΑΙΡΑΝ
geopend-zijnde~	de	deuren	van-de	cel	rukkende~	het	zwaard
openstaan	de	deuren	der	gevangenis	trok	zijn	zwaard

Handelingen 16

27 ... en stond op het punt
zichzelf [van het leven] te benemen,
veronderstellend
dat de gevangenen ontsnapt waren.

> zag het volstrekt hopeloos voor zichzelf in

ΗΜΕΛΛΕΝ

ΕΑΥΤΟΝ

ΑΝΑΙΡΕΙΝ

ΝΟΜΙΖΩΝ

hij-stond-op-het-punt

zichzelf

uit-de-weg-te-ruimen

veronderstellende

en was op het punt

^(1/2) zelfmoord te plegen

^(2/2)

in de waan

ΕΚΠΕΦΕΥΓΕΝΑΙ

ΤΟΥΣ ΔΕΣΜΙΟΥΣ

te-zijn-ontsnapt

de

gevangenen

dat... ..ontsnapt waren

de

gevangenen

Handelingen 16

27 ... en stond op het punt
zichzelf [van het leven] te benemen,
veronderstellend
dat de gevangenen ontsnapt waren.

= cipers die gevangenen lieten ontsnappen
waren kandidaat voor executie

ΗΜΕΛΛΕΝ

ΕΑΥΤΟΝ

ΑΝΑΙΡΕΙΝ

ΝΟΜΙΖΩΝ

hij-stond-op-het-punt

zichzelf

uit-de-weg-te-ruimen

veronderstellende

en was op het punt

^(1/2) zelfmoord te plegen

^(2/2)

in de waan

ΕΚΠΕΦΕΥΓΕΝΑΙ

ΤΟΥΣ ΔΕΣΜΙΟΥΣ

te-zijn-ontsnapt

de

gevangenen

dat... ..ontsnapt waren

de

gevangenen

Handelingen 16

28 Maar Paulus riep met luide stem en zei:
doe jezelf geen kwaad
want allen zijn in deze plaats.

ΕΦΩΝΗΣΕΝ	ΔΕ	ΜΕΓΑΛΗ	ΦΩΝΗ	[Ο]	ΠΑΥΛΟΣ	ΛΕΓΩΝ	ΜΗΔΕΝ
-(hij)-roept-luid	echter	met luide	stem	de	Paulus	zeggende	niets
riep	Maar	met luider	stem	_	Paulus	_	geen

ΠΡΑΞΗΣ	ΣΕΑΥΤΩ	ΚΑΚΟΝ	ΑΠΑΝΤΕΣ	ΓΑΡ	ΕΣΜΕΝ	ΕΝΘΑΔΕ
dat-jij-zal-handelen	aan-jezelf	kwaad	àllen	want	wij-zijn	in-deze-plaats
Doe	uzelf	kwaad	allen	want	wij zijn	hier

Handelingen 16

29 Hij verzocht licht te brengen
en sprong naar binnen
en terwijl hij hevig ging beven,
wierp hij zich neer voor Paulus en Silas.

dubbelzinnig verzoek...

ΔΙΤΗΣΑΣ	ΔΕ	ΦΩΤΑ	ΕΙΣΕΠΗΔΗΣΕΝ	ΚΑΙ	ΕΝΤΡΟΜΟΣ
~verzoekende	echter	lichten	~hij-springt-naar-binnen	en	hevig-sidderend
hij liet... ...brengen	En	licht	sprong naar binnen	en	bevende over al zijn leden

---

ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ	ΠΡΟΣΕΠΕΣΕΝ	ΤΩ	ΠΑΥΛΩ	ΚΑΙ	[ΤΩ]	ΣΙΛΑ
~wordende~	~hij-valt-neer-voor	de	Paulus	en	de	Silas
_	wierp zich... ...neder	voor	Paulus	en	_	Silas

Handelingen 16

29 Hij verzocht licht te brengen
en sprong naar binnen
en terwijl hij hevig ging beven,
wierp hij zich neer voor Paulus en Silas.

ΔΙΤΗΣΑΣ	ΔΕ	ΦΩΤΑ	ΕΙΣΕΠΗΔΗΣΕΝ	ΚΑΙ	ΕΝΤΡΟΜΟC
verzoekende	echter	lichten	hij-springt-naar-binnen	en	hevig-sidderend
hij liet... ..brengen	En	licht	sprong naar binnen	en	bevende over al zijn leden

---

ΓΕΝΟΜΕΝΟC	ΠΡΟCΕΠΕCΕΝ	ΤΩ	ΠΑΥΛΩ	ΚΑΙ	[ΤΩ]	CΙΛΑ
wordende~	hij-valt-neer-voor	de	Paulus	en	de	Silas
_	wierp zich... ..neder	voor	Paulus	en	_	Silas

Handelingen 16

30 En hij ging hen voor naar buiten
en zei nadrukkelijk:
heren, wat moet ik doen
om gered te worden?

*typerend voor het denken
van de (ook godsdienstige!) wereld*

ΚΑΙ	ΠΡΟΑΓΑΓΩΝ	ΑΥΤΟΥΣ	ΕΣΩ	ΕΦΗ	ΚΥΡΙΟΙ	ΤΙ	ΜΕ
en	↑voor-gaande	hen	naar-buiten	↑hij-zei-met-nadruk	heren!	wat?	mij
En	hij leidde	hen	naar buiten	en zeide	Heren	wat	ik

ΔΕΙ	ΠΟΙΕΙΝ	ΙΝΑ	ΣΩΘΩ
↑(het)-is-bindend	↑te-doen	opdat	↑dat-ik-gered-word
moet	doen	om	behouden te worden

Handelingen 16

30 En hij ging hen voor naar buiten
en zei nadrukkelijk:
heren, wat moet ik doen
om gered te worden?

nl. uit mijn uitzichtloze situatie

ΚΑΙ	ΠΡΟΑΓΑΓΩΝ	ΑΥΤΟΥΣ	ΕΞΩ	ΕΦΗ	ΚΥΡΙΟΙ	ΤΙ	ΜΕ
en	↑voor-gaande	hen	naar-buiten	↑hij-zei-met-nadruk	heren!	wat?	mij
En	hij leidde	hen	naar buiten	en zeide	Heren	wat	ik

ΔΕΙ	ΠΟΙΕΙΝ	ΙΝΑ	ΣΩΘΩ
↑(het)-is-bindend	↑te-doen	opdat	↑dat-ik-gered-word
moet	doen	om	behouden te worden

Handelingen 16

³¹ Zij nu zeiden:
stel je vertrouwen op de Heer Jezus
en je zult gered worden,
jij en jouw huis.

*niet: zelf doen
maar: vertrouwen op!*

ΟΙ	ΔΕ	ΕΙΠΑΝ	ΠΙΣΤΕΥΣΟΝ	ΕΠΙ	ΤΟΝ	ΚΥΡΙΟΝ	ΙΗΣΟΥΣ	ΚΑΙ
degenen	echter	zij-zeggen	geloof!	op	de	Heer	Jezus	en
zij	En	zeiden	Stel uw vertrouwen	op	de	Here	Jezus	en

ΚΩΘΗΧ	ΣΥ	ΚΑΙ	Ο	ΟΙΚΟΣ	ΣΟΥ
zij-zal-gered-worden	jij	en	het	huis	van-jou
gij zult behouden worden	gij	en	_	huis	uw

Handelingen 16

³¹ Zij nu zeiden:
stel je vertrouwen op de Heer Jezus
en je zult gered worden,
jij en jouw huis.

JEZUS = JAHWEH redt!

ΟΙ	ΔΕ	ΕΙΠΑΝ	ΠΙΣΤΕΥΣΟΝ	ΕΠΙ	ΤΟΝ	ΚΥΡΙΟΝ	ΙΗΣΟΥΣ	ΚΑΙ
degenen	echter	zij-zeggen	geloof!	op	de	Heer	Jezus	en
zij	En	zeiden	Stel uw vertrouwen	op	de	Here	Jezus	en

ΚΩΘΗΧ	ΣΥ	ΚΑΙ	Ο	ΟΙΚΟΣ	ΣΟΥ
!jij-zal-gered-worden	jij	en	het	huis	van-jou
gij zult behouden worden	gij	en	_	huis	uw

Handelingen 16

31 Zij nu zeiden:
stel je vertrouwen op de Heer Jezus
en je zult gered worden,
jij en jouw huis.

= deze boodschap zal heel je huis
redden (hier: uitzicht geven)

ΟΙ	ΔΕ	ΕΙΠΑΝ	ΠΙΣΤΕΥΣΟΝ	ΕΠΙ	ΤΟΝ	ΚΥΡΙΟΝ	ΙΗΣΟΥΣ	ΚΑΙ
degenen	echter	zij-zeggen	geloof!	op	de	Heer	Jezus	en
zij	En	zeiden	Stel uw vertrouwen	op	de	Here	Jezus	en

ΚΩΘΗΧ	ΣΥ	ΚΑΙ	Ο	ΟΙΚΟΣ	ΣΟΥ
!jij-zal-gered-worden	jij	en	het	huis	van-jou
gij zult behouden worden	gij	en	_	huis	uw

Handelingen 16

³² En zij spraken
het woord van de Heer tot hen,
samen met allen die in zijn huis waren.

ΚΑΙ	ΕΛΛΗΘΕΝ	ΑΥΤΩ	ΤΟΝ	ΛΟΓΟΝ	ΤΟΥ	ΚΥΡΙΟΥ	ΚΥΝ	ΤΑC	ΙΝ
en	zij-spreken	tot-hem	het	woord	van-de	Heer	samen	met-alle	
En	zij spraken	tot hem	het	woord	_	Gods	in tegenwoordigheid	van allen	

ΤΟΙC	ΕΝ	ΤΗ	ΟΙΚΙΑ	ΑΥΤΟΥ
degenen	in	het	woonhuis	van-hem
die... ..waren	in	_	huis	zijn

Handelingen 16

33 En hij nam hen mee
in datzelfde uur van de nacht
en waste hun striemen af
en hij werd gedoopt,
terstond, hij en al de zijnen.

ΚΑΙ	ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ	ΑΥΤΟΥΣ	ΕΝ	ΕΚΕΙΝΗ	ΤΗ	ΩΡΑ	ΤΗΣ	ΝΥΚΤΟΣ	ΕΛΟΥΣΕΝ
en	mee-nemende	hen	in	dat	het	uur	van-de	nacht	hij-baadte
En	nam hij... ..mede	hen	in	datzelfde	_	uur	van de	nacht	om... ..te wassen

---

ΑΠΟ	ΤΩΝ	ΠΛΗΓΩΝ
van-af	de	slagen
af	hun	striemen

Handelingen 16

33 En hij name hen mee
in datzelfde uur van de nacht
en waste hun striemen af
en hij werd gedoopt,
terstond, hij en al de zijnen.

niet: "liet zich dopen"

- gedoopt in water (> Johannes)
of in Geest (> Christus)?
vergl. Hand.1:5

ΚΑΙ	ΕΒΑΠΤΙΣΘΗ	ΑΥΤΟΣ	ΚΑΙ	ΟΙ	ΑΥΤΟΥ	ΠΑΝΤΕΣ	ΠΑΡΑΧΡΗΜΑ
en	hij-wordt-gedoopt	hij	en	degenen	van-hem	alle	ogenblikkelijk
en	hij liet... ..dopen	zichzelf	en	de	zijnen	al	terstond

Handelingen 16

34 En hij leidde hen naar boven
tot in het huis
en zette hen een tafel voor...

*embleem van gemeenschap,
vreugde en overvloed!*

ΑΝΑΓΑΓΩΝ

omhoog-leidende

hij bracht... ...naar boven

ΤΕ

bovendien

en

ΑΥΤΟΥΣ

hen

hen

ΕΙΣ

tot-in

in

ΤΟΝ

het

zijn

ΟΙΚΟΝ

huis

huis

ΠΑΡΕΘΗΚΕΝ

hij-zet-voor

en richtte... ...aan

ΤΡΑΠΕΖΑΝ

tafel

een tafel

Handelingen 16

34 ... en hij jubelde,
dat het hele huis
geloof had in de God.

afgeleid van 'veel + springen'
▪ let op het contrast met
kort tevoren (:27)

ΚΑΙ	ΗΓΑΛΛΙΑΣΑΤΟ	ΠΑΝΟΙΚΕΙ	ΠΕΠΙΣΤΕΥΚΩΣ	ΤΩ	ΘΕΩ
en	hij-jubelt~	met-het-hele-huisgezin	geloofd-hebbende	in-de	God
en	hij verheugde zich	met zijn gehele huis	dat hij... ..tot het geloof... ..gekomen was	in	God

Handelingen 16

34 ... en hij jubelde,
dat het hele huis
geloof had in de God.

ΚΑΙ	ΗΓΑΛΛΙΑΣΑΤΟ	ΠΑΝΟΙΚΕΙ	ΠΕΠΙΣΤΕΥΚΩΣ	ΤΩ	ΘΕΩ
en	hij-jubelt~	met-het-hele-huisgezin	geloofd-hebbende	in-de	God
en	hij verheugde zich	met zijn gehele huis	dat hij... ..tot het geloof... ..gekomen was	in	God

samenvatting:

- in de wereld is het donker
  - heerst onrecht
    - maar... er is één GOD
    - zicht en vertrouwen op Hem verandert alles!
- klaagzangen worden lofzangen!